

به نام خدا

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه- دانشکده بهداشت

طرح درس دوره و روزانه درس ارتباطات در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری	زمان: نیمسال دوم 96-97
پیش نیاز: ندارد	ساعت کلاس: 8-10
مخاطبان: دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی ترم 3	شماره کلاس: آنلاین
استاد: دکتر ثریا سیابانی	
S_siabani50@ymail.com	

معرف اجمالی دوره:

درس ارتباطات در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت در دوره کارشناسی بهداشت عمومی به عنوان یکی از دروس اجباری محسوب می گردد. در این درس دانشجویان با تعاریف، اجزاء، مدلها و روشهای ارتباطی مختلف فردی و گروهی آشنا می شوند. این درس همچنین اهمیت و قابلیت های ارتباطات را به آنها می آموزد. این درس در برقراری ارتباط مناسب و تقویت شناسایی بهتر جوامع مختلف و برقراری ارتباط موثر در برنامه های ارتقا سطح سلامت در آینده به دانشجویان کمک می کند.

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اصول ارتباطات و روشهای برقراری ارتباط در جوامع است

اهداف بینابینی یا رئوس دروس

- 1- تعاریف مختلف ارتباط و اجزا ارتباط
- 2- تاریخچه ارتباطات و ارتباط ان با سایر علوم
- 3- اهمیت ارتباطات در زندگی در قرن حاضر
- 4- انواع ارتباطات و عناصر آنها
- 5- عوامل موثر برقراری یک ارتباط موفق
- 6- برقراری ارتباط با گروههای خاص
- 7- کلیات مدل های ارتباطی
- 8- معرفی برخی از مدل های ارتباطی
- 9- جامعه شناسی ارتباطات
- 10- وسایل ارتباط جمعی
- 11- ارتباط با رسانه ها

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف هر جلسه: در پایان هر جلسه با توجه به هدف اصلی جلسه دانشجو قادر باشد:

جلسه اول و دوم:

- ارتباط را از دیدگاههای مختلف تعریف کند.
- عناصر ارتباط را شرح دهد.
- انتقال معنی در ارتباط را بیان کند.
- تعریف ارتباط بهداشتی را بداند.
- تاریخچه ارتباط بهداشتی را بداند.
- ویژگیهای کلیدی یک ارتباط بهداشتی را توضیح دهد.
- عوامل شکل گیری ارتباط بهداشتی را شرح دهد.
- ارتباط بر اساس معیارهای مختلف را تقسیم بندی کند.
- انواع ارتباط درون فردی، بین فردی، گروهی و جمعی را توضیح دهد.

جلسه سوم و چهارم:

عنوان درس: انواع ارتباط و عناصر آن

هدف کلی آموزشی: دانشجو با توجه به مطالب ارائه شده با انواع ارتباط و عناصر آن آشنا شود.

دانشجو باید در پایان این جلسه قادر باشد:

- ارتباط کلامی و غیر کلامی را شرح دهد.
- عناصر پیامهای کلامی را شرح دهد.
- نشانههای طبیعی، تصویری و قراردادی را توضیح دهد.
- نحوه آرایه پیام را توضیح دهد.
- ترکیب کد- محتوا و نحوه ارائه را توصیف کند.
- قصد، آگاهی و معنی در ارتباطات غیر کلامی را شرح دهد.
- فرستادن و بررسی پیامهای غیر کلامی را توضیح دهد.
- رمز و نشانه در پیام غیر کلامی را شرح دهد.

جلسه پنجم و ششم:

عنوان درس: عوامل مهم برقراری یک ارتباط موفق

هدف کلی آموزشی: دانشجو با مهارت‌های برقراری یک ارتباط موفق آشنا شود.

دانشجو باید در پایان این جلسه قادر باشد:

- اصول اصلی یک ارتباط موفق را بداند.
- فرایند ارتباط بهداشتی را شرح دهد.
- مهارت‌های گوش دادن در برقراری یک ارتباط موثر را در یک موقعیت مناسب بکارگیرد.
- نقش حواس در برقراری یک ارتباط موفق را بیان کند.
- نقش زبان بدن در برقراری ارتباط موثر را توضیح دهد.
- نقش موانع ارتباطی و راه‌های کنترل آنها بر فرایند ارتباط را شرح دهد.
- دو معیار انتخاب کانال در فرایند ارتباط بهداشتی را بیان نماید.
- انواع ارزشیابی ارتباط بهداشتی را بیان کرده و در هر مورد مثالی کاربردی بیان نماید.
- مخاطبین اولیه و ثانویه را تعریف نماید.

جلسه هفتم و هشتم:

عنوان درس: برقراری ارتباط با گروه‌های خاص

هدف کلی: دانشجو با نحوه برقراری ارتباط با گروه‌های خاص آشنا شود.

دانشجو باید قادر باشد:

- نقش موضوعات فرهنگی در برقراری ارتباط بهداشتی را شرح دهد.
- یک ارتباط موفق بهداشتی را برای مداخلات تغییر رفتار در گروه افراد سالم اجرا کند.
- یک ارتباط موفق بهداشتی را برای مداخلات تغییر سبک زندگی در بیماران شرح دهد.
- بین ارتباط بهداشتی برای بیماران و افراد سالم تمایز قایل شود.
- نحوه ارتباط موثر با افراد دارای خصوصیات جمعیتی شناختی مختلف (سن، سطح تحصیلات، جنس، درآمد و ...) را توضیح دهد.
- بتواند ارتباط موثر را در افراد دارای سواد بهداشتی متفاوت طراحی کند.

جلسه نهم و دهم:

عنوان درس: کلیات مدل های ارتباطی و معرفی برخی از این مدل ها
هدف کلی آموزشی: فراگیر با کلیات مدل های ارتباطی و برخی از این مدل ها آشنا شود.

دانشجو باید در پایان این جلسه قادر باشد:

- مدل ارتباط را تعریف کند.
- انواع مدل های ارتباطی را فهرست کند.
- اهمیت استفاده از مدل در برقراری ارتباط بهداشتی را بیان کند.
- پیش مدل ارسطو را شرح دهد.
- مدل لاسون را شرح دهد.
- مدل شنن و ویوور را شرح دهد.
- مدل دوسلاپول را شرح دهد.
- مدل ویلبر شرام را توضیح دهد.
- مدل برلو را توضیح دهد.
- مدل شفه و نکات مهم در مورد این مدل ارتباطی را توصیف کند.

جلسه یازدهم:

عنوان درس: سیر تحول ارتباط در جامعه

هدف آموزشی: دانشجو سیر تحول ارتباط در جامعه را شرح دهد.

دانشجو باید در پایان این جلسه قادر باشد:

- سیر در تحول ارتباط را توضیح دهد.
- انتقال اطلاعات و شیوه اقناع را شرح دهد.
- نقشهای اجتماعی ارتباطات را توضیح دهد.
- ارتباطات و ساختارهای اجتماعی را شرح دهد.
- مطالعه سیستمها را توضیح دهد.
- هشیار سازی اجتماعی را توضیح دهد.

جلسه دوازدهم :

عنوان درس: جامعه شناسی ارتباط

هدف کلی آموزشی: دانشجو با توجه به بیانات ارائه شده سیر تحول ارتباط در جامعه و رسالتها و اثرات وسایل ارتباط جمعی را شرح دهد.

دانشجو باید در پایان این جلسه قادر باشد:

- ارتباط اجتماعی را توضیح دهد.
- اهمیت ارتباط اجتماعی را شرح دهد.
- انواع ارتباط اجتماعی را نام ببرد .
- عناصر ارتباط اجتماعی را توضیح دهد.
- دیدگاه صاحب نظران ارتباط اجتماعی را شرح دهد.
- رسالتها و وظایف وسایل ارتباط جمعی را بیان کند.
- اثرات وسایل ارتباط جمعی را شرح دهد.
- اهمیت پژوهش در ارتباط جمعی را توصیف کند.
- روشهای پژوهش را شرح دهد
- نقش سینما و تئاتر را در ارتباطات شرح دهد.

جلسه سیزدهم و چهاردهم :

عنوان درس: وسایل ارتباط جمعی

هدف کلی آموزشی: دانشجو با وسایل ارتباط جمعی آشنا شود.

- اثرات وسایل ارتباط جمعی را توضیح دهد.
- شرایط ایجاد کننده محدودیت یا تقویت در وسایل ارتباط جمعی را بیان نماید.
- مزایا و معایب تعدد وسایل ارتباط جمعی را توضیح دهد.
- نظریه تکلمه را شرح دهد.
- اثرات عدم تجانس محیط و پیام را توضیح دهد.
- معیارهای گزینش وسایل ارتباط جمعی را توضیح دهد.
- ساخت و سازمان وسایل ارتباط جمعی را توضیح دهد.
- درباره زیر ساخت و روساخت در وسایل ارتباطی بحث نمایند.
- درباره امتیازات و معایب ساخت دولتی و خصوصی بحث نمایند.
- نقش ها و وظایف وسایل ارتباط جمعی را بیان نماید .

جلسه پانزدهم و شانزدهم

عنوان درس: ارتباط با رسانه های جمعی

هدف کلی آموزشی:

دانشجو باید قادر باشد

- تفاوت communication و communications را بیان نماید.
- ویژگیهای ارتباط فردی را با ارتباط جمعی مقایسه نماید.
- درباره سیر تاریخی شکل گیری وسایل ارتباطی بحث نماید.
- استراتژی ارتباطی جامع را تشریح کند.
- تکنولوژی نوین ارتباطی را تشریح کند.
- نقش وسایل ارتباط جمعی در آموزش را توضیح دهد.
- نقش وسایل ارتباط جمعی در انتشار خبر را توضیح دهد.
- نقش وسایل ارتباط جمعی در گذراندن اوقات فراغت را توضیح دهد.

جدول زمانبندی دروس دوره

جلسه	عنوان درس	تاریخ-ساعت	مدرس	وسیله کمک آموزشی
جلسه اول	تعاریف مختلف ارتباط و اجزا ارتباط	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر- مایک- وایت برد - فلش و سی دی
جلسه دوم	تاریخچه ارتباطات و ارتباط ان با سایر علوم	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه سوم و چهارم	اهمیت ارتباطات در زندگی در قرن حاضر	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه پنجم	انواع ارتباطات و عناصر انها	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه ششم و هفتم	عوامل موثر برقرای یک ارتباط موفق	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه هشتم	برقراری ارتباط با گروههای خاص	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه نهم	کلیات مدل‌های ارتباطی	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه ده و یازدهم	معرفی برخی از مدل‌های ارتباطی	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه دوازده و سیزده	جامعه شناسی ارتباطات	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه چهاردهم	وسایل ارتباط جمعی	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت
جلسه پانزدهم	ارتباط با رسانه ها	8-10 هر شنبه	سیابانی	کامپیوتر - اینترنت

منابع

1- Graeff, J. A., Elder, J. P., Booth, E. M., Piotrow, P. T., Kincaid, D. L., Rimon, J. G., ... & Samson, K. (1993). *Communication for health and behavior change: a developing country perspective*.

2- Schiavo, R. (2013). *Health communication: From theory to practice*. John Wiley & Sons.

۳. فرهنگی علی اکبر. ارتباطات انسانی جلد ۱ و ۲. تهران: موسسه خدمات فرهنگی رسا. ۱۳۹۲

۴. صفاری حسن و شجاعی زاده داوود. ارتباط شناسی سلامت. تهران:

۵. محسنیان راد مهدی. ارتباط شناسی: ارتباطات انسانی (میان فردی، گروهی و جمعی). تهران: انتشارات سروش، ۱۳۸۹

۶. ساروخانی باقر. جامعه شناسی ارتباطات: اصول و مبانی. تهران: انتشارات

۷. اثباتی بهروز. مبانی ارتباطات. تهران: انتشارات

۸. آذری غلامرضا. مقدمه ای بر اصول و مبانی ارتباطات (انسانی-جمعی). تهران: انتشارات اداره کل آموزش سازمان صدا و سیما، ۱۳۹۱

۹. اسدی کرد غلامرضا. ارتباطات انسانی. تهران: انتشارات فاسیران، ۱۳۹۰

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجوی:

دانشجو بایستی:

- 1- در فعالیتهای آنلاین و پرسش و پاسخها شرکت فعال داشته باشد.
- 2- و به مقرراتی که ابتدای دوره ذکر می شود احترام بگذارد
- 3- تکالیف محوله را به موقع انجام دهد

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
////////////////////	////////////////////	20%	یک تا دو سوال تشریحی در هر جلسه برای 4 جلسه به صورت تصادفی و یا ارایه گزارشهای نو اورانه	انجام تکالیف کلاسی
		10%	شرکت در مباحث کلاسی آنلاین	کنفرانس و حضور فعال در مباحثات کلاس
	اواسط ابان ماه	30%	تستی -تشریحی	آزمون میانترم
	حد اکثر آخر دی ماه	40%	تستی -تشریحی	آزمون پایان ترم

نام و امضای مدرس: دکتر ثریا سیابانی

نام و امضای مدیر گروه: دکتر علی کاظمی

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر رویا صفری

تاریخ تحویل: 1399/6/30

تاریخ ارسال:

تاریخ ارسال: